

[Kirkegaard.]

ning — søgt at fremstille de faste skatter som urimelige, i ganske særlig grad over for landbruget.

Husmandsforeningerne har været mere tilbageholdende med kritik, og det er forståeligt, for der opstår ganske simpelt et økonomisk modsætningsforhold mellem landbrugets forskellige brugsstørrelser, når man påtænker at konvertere faste skatter til skatter på indkomst. Det er et reelt modsætningsforhold, som ikke har noget med misundelse at gøre. Nu og da har vi hørt det fremstillet på den måde, ja, nogle har tilladt sig at bruge billedet: når det regner, får naturligvis ham med det store jordareal mere regn end ham med den lille lod. Men en sådan fremstilling er naturligvis for billig. Det siger sig selv, at der sker en skattemæssig forskydning, når man omfatter faste skatter til skat på indkomst. Det bliver en fordel for den jordejer, som har den lille indkomst pr. ha., og en større skat til ham, der har en større indkomst pr. ha.

De, der kender noget til forholdene i landkommunerne, vil vide, at en husmand ret normalt møder med en indkomst på 1 000 kr. pr. ha., i adskillige tilfælde betydeligt mere, medens en kommunes eventuelle gods kun har en brøkdel af denne indkomst pr. ha., nu og da endogså en lille brøkdel. Mon ikke det er rigtigt, at det, jeg her har sagt, er udtryk for et reelt modsætningsforhold, som endda forstærkes yderligere, hvis vi kaster et blik på formueforholdene? Man kan se af Statistisk Årbog, at den gruppe af landmænd, som heri betegnes som husmænd, i gennemsnit har en formue på ca. 18 000 kr., medens den store gruppe af landmænd, godsejere og proprietærer, gennemsnitlig har en formue på henvend $\frac{1}{2}$ million kr., og det sidstnævnte tal vil nok stige henimod 200 000, når den nye vurdering går ind i skatteregnskabet. I det omfang, som det nu engang er muligt, tager de fremsatte forslag altså hensyn til de problemer, jeg her har nævnt, idet der overføres meget betydelige udgifter fra kommunerne til staten, og den forholdsvis høje skattefri bundgrænse til staten garderer i nogen grad den lille skatteyder i den aktuelle situation.

I debatten om amtskatterne, sådan som

den er gået landet over mand og mand imellem eller på politiske møder, bliver amtskommunens udgifter til sygehuse og til veje — de er også nævnt her i dag — fremstillet som den store anstødssten. Jeg har allerede hørt nævnt kritiske bemærkninger, fordi staten ikke overtager disse udgifter, altså udgifterne til veje og sygehuse, men derimod visse kommunale udgifter vedrørende folkepension. For at denne diskussion ikke landet over skal fortsætte på et forkert grundlag, forekommer det mig nødvendigt her at gøre den bemærkning, at man måske nok kan hæve statens tilskud på de to områder noget, men man kan ikke lade staten overtage hele udgiften, hvis man ønsker at bevare amtsrådene og dermed størst muligt lokalt indslag i den lokale administration, det såkaldte kommunale selvstyre.

Dernæst vil jeg gerne gøre den bemærkning, at jeg er tilfreds med, at en kommune efter det foreslåede i et vist omfang selv skal bestemme ligningsforholdet. Her er jeg i ganske bestemt modsætning til det ærede medlem hr. Thisted Knudsen. Jeg mener, at der er så stor en forskel på strukturen fra kommune til kommune, at det forekommer mig nødvendigt, at kommunerne har stor indflydelse på ligningsforholdet; og jeg tager næppe meget fejl, når jeg tænker mig, at det store flertal af sognerådsformænd og sognerådsmedlemmerne i øvrigt landet over ganske uanset politisk tilhørsforhold er enig med mig i den opfattelse, jeg her giver udtryk for.

Nu filosoferede det ærede medlem hr. Thisted Knudsen en del over, at det var de folkevalgte myndigheder, der absolut skulle have afgørelsen i så henseende. Det ærede medlem var utilfreds med en ankeinstans desangående. Det er jo kun, når de to folkevalgte instanser ikke kan blive enige, at appelinstanten træder i funktion, og så kunne jeg fristes til at spørge det ærede medlem: hvilken institution er mest folkevalgt, amtsrådet eller sognerådet? Alle sognerådsmedlemmerne er folkevalgte, amtmanden er det i hvert tilfælde ikke.

Endvidere er det, når henses til landbrugets mange og vanskelige problemer, efter min opfattelse afgjort rigtigt, at statens konjunkturbestemte tilskud til de heromhandlede skatter opretholdes. Personligt